

Een Japanse Shakespeare uit Gent

PROJECT / TRAJECT

'Je moet niet weten wat je gaat vertellen of hoe je het zal doen, maar je moet materiaal hebben om over te vertellen.'

Katrien Darras in gesprek met Arne Sierens, over zijn leermeesters in film, literatuur en theater, over zijn mislukkingen en de 'lange saucisse' die zijn oeuvre is.

Het traject van Arne Sierens

Willen gevestigde theatermakers voor zichzelf wel toegeven dat ze een traject hebben uitgestippeld? Het lijkt wel of de meeste kunstenaars nog steeds de allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie hoog in het vaandel dragen en daar geen afbreuk aan willen doen door te vertellen dat enkele stappen in hun carrière wel degelijk berekende zetten waren. Niet zo voor Arne Sierens. Na enkele jeugdervaringen wist hij al gauw welke weg hij wilde inslaan. Zijn traject is een nooit eindigend onderzoek naar de integratie van verschillende soorten theater.

Etcetera: In je biografie komen twee onderwerpen altijd terug: je groeide op in de Brugse Poort en je kreeg de kunst met de paplepel ingegoten van je vader, die ook schrijver was. Is je keuze om theater te maken door één van die elementen beïnvloed geworden?

Arne Sierens: Mijn vader was inderdaad schrijver, essayist, op amateuristische basis weliswaar. Bij ons thuis kwamen heel wat kunstenaars. En ik wist al vrij snel, vanaf mijn zes of zeven jaar, dat ik iets wou gaan doen met theater of film. Toch weet ik niet of het door mijn thuis komt. Ik ging zelf enorm veel naar de cinema. En ook het poppentheater is voor mij altijd een enorme inspiratiebron geweest. Die poppen zijn dode materie die door middel van een paar touwtjes levend worden. Dat was voor mij een complete paradox.

En ja, wij woonden in de Brugse Poort. Maar ik kan niet zeggen dat de Brugse Poort mij aanvankelijk als artiest beïnvloed heeft, maar wel als mens. Je woont in een wijk waar armoede en onrecht zeer scherp afgetekend zijn. De Brugse Poort ligt lager dan de Leie, dus van zodra de Ringvaart rond Gent er gekomen is, stroomde onze wijk elke winter onder. Het was alsof het negentiende-eeuwse leven daar per ongeluk de twintigste eeuw was binnengesukkeld.

Etcetera: Uw grote voorbeelden zijn film-makers: Bresson, Scorcese. Toch koos je voor het theater.

Sierens: Ja, rond mijn zestien, zeventien jaar stelde ik vast dat ik te exhibitionistisch gericht was voor de film en besloot ik theater te maken. De context van de jaren zeventig heeft daar zeker in meegespeeld. De Zwarte Zaal in Gent haalde in die tijd alle grote gezelschappen van de wereld in huis. Ik heb daar enorm veel experimenteel theater gezien: Grotowski, later het op Artaud geïnspireerde theater, en in 1977 het summum: *Dodenklas* van Tadeusz Kantor. Die voorstelling was op alle fronten radicaal en heeft me ook heel erg beïnvloed. Kantor wist via het medium theater alle uithoeken van de wereld te verkennen. *Dodenklas* ging over dood, religie, emotie, geschiedenis. Ik heb dat zelden gezien. Als publiek zat je echt in een inhoudelijke roetsjbaan. Ik vond dat enorm. Ik wilde theater maken dat niet alleen je ratio aanspreekt, maar ook je vel, je oren, je ogen, je darmen en je emoties prikkelt. En dat met een enorme vrijheid om zelf te kiezen welke woorden je aan elkaar plakt zonder dat iemand op je vingers tikt om te zeggen dat je fouten tegen de grammatica maakt.

Ik zat in die tijd ook volop in mijn punkperiode. Ik ging voor het eerst naar een optreden van The Sex Pistols. De combinatie van die muziek en dat experimenteel theater maakte een enorme energie in mij los, een energie die ik in de film niet terugvond. Ik zag nog steeds twee films per week en ik las veel boeken. Maar het theater blijft iets apart. De *urge* lag voor mij in die energie die van het podium spat en in de puur exhibitionistische noodzaak van het 'live' gebeuren.

Etcetera: Heeft je opleiding je veel bijgebracht, je op een bepaald spoor gezet?

Sierens: Ik ben naar het RITCS gegaan omdat mijn vader dat wou. Hij vond dat ik een diploma moest hebben. Ik voelde zelf aan dat het mij niets zou bijbrengen. En het was ook vier jaar rotzooi. Ik heb me fantastisch geamuseerd, maar ik heb niets geleerd. Ik ben constant in aanvaring geweest met absoluut incompetent lesgevers. Oscar Wilde zei: *Those who can do, those who can't teach* en ik denk dat het waar is.

Toch heb ik er interessante mensen ontmoet: Jaap Kruithof, Hugo Van den Ende of Etienne Vermeersch. Maar dat waren individuen, interessante mensen die buiten het kader van de opleiding even interessant zouden geweest zijn. Ik had al snel beslist me vooral op mijn stages te concentreren. In de buurt waar ik woonde, was theater Arena gevestigd, met Jaak Vandevelde als regisseur. Die speelden vrij grote producties. Ik ben er regieassistent geweest bij *Peer Gynt*, bij *Marat/Sade* en *De Driestuiversopera*. Dat was heel commercieel Broadwayachtig theater, maar voor mij was het een leer-schouwen in het veld.

Etcetera: Zouden opleidingen beter kunnen bijdragen tot projecten van jonge kunstenaars dan nu het geval is?

Sierens: Absoluut. Het probleem is dat er iets grondig fout is met het kunstonderwijs. Het onderwijs is zeer academisch, zeer ex cathedra. En het is zwaar geconcentreerd op één periode. Je start met een opleiding, je krijgt wat theorie, de theorie sluit af en dan krijg je snel wat praktijk. Ze proberen dat een beetje op te lossen door de praktijk zo snel mogelijk binnen te brengen. Maar ook dat is geen oplossing. Ik geloof eigenlijk alleen in de theorie van Joseph Beuys: de permanente universiteit. Het kunstonderwijssysteem moet opengebrouwen worden in tijd en in ruimte. Ook ik wil